

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) nr 465/2012,

22. mai 2012,

millega muudetakse määrust (EÜ) nr 883/2004 sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise kohta ja määrust (EÜ) nr 987/2009, milles sätestatakse määruse (EÜ) nr 883/2004 rakendamise kord

(EMPs ja Šveitsis kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 48,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽¹⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Selleks et võtta arvesse õiguslikke muudatusi teatavates liikmesriikides ja tagada õiguskindlus sidusrühmadele, tuleb kohandada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 883/2004 ⁽²⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 987/2009 ⁽³⁾.
- (2) Sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise halduskomisjonilt on saadud asjakohased ettepanekud, mis käsitlevad sotsiaalkindlustusskeemide koordineerimist, eesmärgiga liidu õigust täiustada ja ajakohastada, ning need sisalduvad käesolevas määruses.
- (3) Muutused ühiskonnas võivad mõjutada sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimist. Selleks et neile muutustele oleks võimalik reageerida, on vaja teha muudatusi kohaldatava õiguse ja töötushüvitiste kindlaksmääramise valdkonnas.
- (4) Mõiste lennumeeskonna ja salongipersonali „põhibaas” määratletakse liidu õiguses nõukogu 16. detsembri 1991. aasta määruse (EMÜ) nr 3922/91 (tehniliste nõuete

ja haldusprotseduuride kooskõlastamise kohta tsiviilennunduses) ⁽⁴⁾ III lisas. Selleks et hõlbustada määruse (EÜ) nr 883/2004 II jaotise kohaldamist nimetatud isikute rühma suhtes, on põhjendatud kehtestada erinorm, mille kohaselt lennumeeskonna ja salongipersonali suhtes kohaldatava õiguse kindlaksmääramise kriteeriumiks on mõiste „põhibaas”. Samas peaks lennumeeskonna ja salongipersonali suhtes kohaldatav õigus jääma stabiilseks ning põhibaasi põhimõtte kasutamine ei tohiks põhjustada sagedasi muudatusi kohaldatava õiguse kindlaksmääramises kõnealuse sektori töökorralduse või hooajaliste nõuete tõttu.

- (5) Olukorras, kus isik töötab mitmes liikmesriigis, tuleks täpsustada, et „tegevusest olulise osa” toimumise tingimus määruse (EÜ) nr 883/2004 artikli 13 lõike 1 tähenduses on kohaldatav ka isikutele, kes töötavad mitme ettevõtja või tööandja heaks.
- (6) Määrust (EÜ) nr 883/2004 tuleks muuta ja lisada uus säte, mis tagab, et füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsev piirialatöötaja, kes jääb täielikult töötuks, saab hüvitisi, kui tal on täitunud füüsilisest isikust ettevõtjana kindlustamise perioodid või füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise perioodid, mida tunnustatakse töötushüvitise maksmisel pädevas liikmesriigis, ja kui elukohajärgses liikmesriigis ei ole füüsilisest isikust ettevõtjaid hõlmavat töötushüvitiste süsteemi olemas. Kõnealune säte tuleks kahe aasta möödumisel läbi vaadata, võttes arvesse selle rakendamisel saadud kogemusi, ja seda tuleks vajaduse korral muuta.
- (7) Seepärast tuleks määruseid (EÜ) nr 883/2004 ja (EÜ) nr 987/2009 vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EÜ) nr 883/2004 muudetakse järgmiselt.

- 1) Nimetus „Euroopa Ühenduste Komisjon” asendatakse kogu tekstis nimetusega „Euroopa Komisjon”.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi 18. aprilli 2012. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 10. mai 2012. aasta otsus.

⁽²⁾ ELT L 166, 30.4.2004, lk 1.

⁽³⁾ ELT L 284, 30.10.2009, lk 1.

⁽⁴⁾ EÜT L 373, 31.12.1991, lk 4.

2) Lisatakse järgmine põhjendus:

„(18b) Nõukogu 16. detsembri 1991. aasta määruse (EMÜ) nr 3922/91 (tehniliste nõuete ja haldusprotseduuride kooskõlastamise kohta tsiviillennunduses) (*) III lisas määratletakse lennumeeskonna ja salongipersonali „põhibaas” kui käitaja poolt määratud asukoht, kust meeskonnaliige tavaliselt oma tööülesande või tööülesannete seeria täitmist alustab ja oma tööülesande või tööülesannete seeria täitmise lõpetab ning kus käitaja tavapäraselt ei pea vastutama konkreetse meeskonnaliikme majutamise eest. Selleks et hõlbustada käesoleva määruse II jaotise kohaldamist lennumeeskonna ja salongipersonali suhtes, on põhjendatud põhibaasi mõiste kasutamine lennumeeskonna ja salongipersonali suhtes kohaldatava õiguse kindlaksmääramise kriteeriumina. Samas peaks lennumeeskonna ja salongipersonali suhtes kohaldatav õigus jääma stabiilseks ning põhibaasi põhimõtte kasutamine ei tohiks kaasa tuua sagedasi muudatusi kohaldatava õiguse kindlaksmääramises kõnealuse sektori töökorralduse või hooajaliste nõuete tõttu.

(*) EÜT L 373, 31.12.1991, lk 4.”

3) Artikkel 9 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 9

Liikmesriikide deklaratsioonid käesoleva määruse reguleerimisala kohta

1. Liikmesriigid teavitavad Euroopa Komisjoni kirjalikult artikli 1 punkti 1 kohastest deklaratsioonidest, artiklis 3 osutatud õigusaktidest ja kindlustusskeemidest, konventsioonidest, millega nad on ühinenud artikli 8 lõikes 2 osutatud korras, artiklis 58 osutatud miinimumhüvitistest ja artikli 65a lõikes 1 osutatud kindlustussüsteemi puudumisest ning sisulistest muudatustest. Teadetes märgitakse kuupäev, millest alates kohaldatakse käesolevat määrust liikmesriikide deklaratsioonides täpsustatud kindlustusskeemide suhtes.

2. Nimetatud teated esitatakse Euroopa Komisjonile igal aastal ja avaldatakse vajalikus ulatuses.”

4) Artiklisse 11 lisatakse järgmine lõige:

„5. Reisijate- või kaubaveoteenuseid osutava lennumeeskonna või salongipersonali tegevus loetakse toimuvaks liikmesriigis, kus asub määruse (EMÜ) nr 3922/91 III lisas määratletud põhibaas.”

5) Artikli 12 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Isiku suhtes, kes töötab liikmesriigis tööandja heaks, kes tavaliselt seal tegutseb, ning kelle tööandja lähetab teise liikmesriiki selle tööandja nimel tööd tegema, kohaldatakse jätkuvalt esimese liikmesriigi õigusakte, tingimusel et sellise töö eeldatav kestus ei ületa 24 kuud ning teda ei saadeta teist lähetatud isikut asendama.”

6) Artikli 13 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Isiku suhtes, kes tavaliselt töötab kahes või mitmes liikmesriigis, kohaldatakse õigusakte järgmiselt:

- a) elukohajärgse liikmesriigi õigusakte, kui oluline osa tema tegevusest toimub selles liikmesriigis, või
- b) kui oluline osa tema tegevusest ei toimu elukohajärgses liikmesriigis:

- i) selle liikmesriigi õigusakte, kus asub talle tööd andva ettevõtja või tööandja registrisse kantud asukoht või tegevuskoht, kui talle annab tööd üks ettevõtja või tööandja,

- ii) või kui talle annavad tööd kaks või enam ettevõtjat või tööandjat, selle liikmesriigi õigusakte, kus asub talle tööd andva ettevõtja või tööandja registrisse kantud asukoht või tegevuskoht ning ettevõtja või tööandja registrisse kantud asukoht või tegevuskoht asub ainult ühes liikmesriigis, või

- iii) selle liikmesriigi õigusakte, kus asub talle tööd andva ettevõtja või tööandja registrisse kantud asukoht või tegevuskoht ning mis ei ole asjaomase isiku elukohajärgne liikmesriik, kui talle annavad tööd kaks või enam ettevõtjat või tööandjat, kelle registrisse kantud asukoht või tegevuskoht on kahes liikmesriigis, millest üks on asjaomase isiku elukohajärgne liikmesriik, või

- iv) elukohajärgse liikmesriigi õigusakte, kui talle annavad tööd kaks või enam ettevõtjat või tööandjat, kellest vähemalt kahe registrisse kantud asukoht või tegevuskoht on eri liikmesriikides, millest kumbki ei ole asjaomase isiku elukohajärgne liikmesriik.”

7) Artikli 36 lõige 2a asendatakse järgmisega:

„2a. Pädev asutus ei või keelduda artikli 20 lõikes 1 sätestatud loa andmisest tööõnnetuse tõttu kannatada saanud või kutsuhaigusesse haigestunud isikule, kellel on õigus saada kõnealuse asutuse kulul hüvitisi, juhul kui tema seisundile kohast ravi ei ole võimalik talle tema elukohajärgse liikmesriigi territooriumil pakkuda meditsiiniliselt õigustatud tähtaja jooksul, võttes arvesse tema tervislikku seisundit ja haiguse võimalikku kulgu.”

8) Artikkel 63 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 63

Erisätted elukohaeskirjadest loobumise kohta

Käesoleva peatüki kohaldamisel kohaldatakse artiklit 7 üksnes artiklites 64, 65 ja 65a sätestatud juhtudel ja nendes ette nähtud ulatuses.”

9) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 65a

Erisätted, mis käsitlevad täielikult töötuid füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsevaid piirialatöötajaid, kui elukohajärgses liikmesriigis puudub füüsilisest isikust ettevõtjaid hõlmav töötushüvitiste süsteem

1. Erandina artiklist 65 peab täielikult töötut isik, kelle piirialatöötajana on hiljuti täitunud füüsilisest isikust ettevõtjana kindlustamise perioodid või füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise perioodid, mida tunnustatakse töötushüvitise maksmisel liikmesriigis, mis ei ole tema elukohajärgne liikmesriik, ja kelle elukohajärgne liikmesriik on esitanud teate, et liikmesriigi töötuskindlustussüsteem ei laiene füüsilisest isikust ettevõtjate ühelegi kategooriale, end registreerima selle liikmesriigi tööhõivetalitustes ja olema tööhõivetalitustele kättesaadav, kus ta viimati tegutses füüsilisest isikust ettevõtjana, ning kui ta taotleb hüvitisi, jätkuvalt järgima selle liikmesriigi õigusaktides sätestatud tingimusi. Täielikult töötut isik võib täiendava sammuna olla kättesaadav ka elukohajärgse liikmesriigi tööhõivetalitustele.

2. Lõikes 1 osutatud täielikult töötule isikule maksab hüvitisi liikmesriik, mille õigusakte tema suhtes viimati kohaldati, vastavalt selle riigi kohaldatavale õigusele.

3. Kui lõikes 1 osutatud täielikult töötut isik ei soovi pärast registreerimist olla kättesaadav selle liikmesriigi

tööhõivetalitustele, kus ta viimati tegutses, ning soovib otsida tööd elukohajärgses liikmesriigis, kohaldatakse artikli 64 sätteid *mutatis mutandis*, välja arvatud artikli 64 lõike 1 punkti a. Pädev asutus võib pikendada artikli 64 lõike 1 punkti c esimeses lauses osutatud tähtaega kuni hüvitise saamise õiguse perioodi lõpuni.”

10) Artikli 71 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Vastavalt aluslepingutes sätestatule teeb halduskomisjon otsuse kvalifitseeritud häälteenamusega, välja arvatud oma töökorra vastuvõtmise puhul, mis koostatakse halduskomisjoni liikmete vastastikusel kokkuleppel.

Otsused artikli 72 punktis a osutatud tõlgendusküsimuste kohta avaldatakse vajalikus ulatuses.”

11) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 87a

Üleminekusätted määruse (EL) nr 465/2012 kohaldamiseks

1. Kui määruse (EL) nr 465/2012 jõustumise tagajärjel kohaldatakse kooskõlas käesoleva määruse II jaotisega isiku suhtes muu kui selle liikmesriigi õigusakte, mida kohaldati tema suhtes enne kõnealust jõustumise kuupäeva, jätkatakse enne kõnealust kuupäeva kohaldatud õigusaktide kohaldamist üleminekuperioodi jooksul niikaua, kuni asjaomane olukord jääb muutumatuks, ent igal juhul mitte kauem kui kümne aasta jooksul alates määruse (EL) nr 465/2012 jõustumise kuupäevast. Asjaomane isik võib taotleda, et tema suhtes ei kohaldataks enam üleminekupeerioidi. Taotlus esitatakse elukohajärgse liikmesriigi päeva võimuorgani määratud asutusele. Taotlused, mis esitatakse hiljemalt 29. septembril 2012, loetakse jõustunuks 28. juunil 2012. Taotlused, mis esitatakse pärast 29. septembrit 2012, jõustuvad taotluse esitamisele järgneva kuu esimesel päeval.

2. Halduskomisjon hindab käesoleva määruse artikli 65a sätete rakendamist ja esitab nende kohaldamise kohta aruande hiljemalt 29. juunil 2014. Selle aruande alusel võib komisjon vajaduse korral esitada ettepanekuid nende sätete muutmiseks.”

12) X ja XI lisa muudetakse käesoleva määruse lisa kohaselt.

Artikkel 2

Määrust (EÜ) nr 987/2009 muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 6 lõike 1 punktid b ja c asendatakse järgmisega:

„b) elukohaliikmesriigi õigusaktid, kui asjaomane isik töötab või tegutseb füüsilisest isikust ettevõtjana kahes või enamis liikmesriigis ja teostab osa oma tegevusest või tegevustest elukohaliikmesriigis või kui asjaomane isik ei tööta ega tegutse füüsilisest isikust ettevõtjana;

c) kõigil muudel juhtudel selle liikmesriigi õigusaktid, mille õigusaktide kohaldamist algselt taotleti, kui isik tegutseb kahes või enamis liikmesriigis.”

2) Artiklit 14 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 5 asendatakse järgmisega:

„5. Põhimääruse artikli 13 lõike 1 kohaldamisel osutatakse sõnadega „kes tavaliselt töötab kahes või enamis liikmesriigis” isikule, kes täidab samal ajal või vaheldumisi sama ettevõtja või tööandja juures või mitme eraldi ettevõtja või tööandja juures ühte või enamat ülesannet kahes või enamis liikmesriigis.”;

b) lisatakse järgmised lõiked:

„5a. Põhimääruse II jaotise kohaldamisel osutatakse sõnadega „registrisse kantud asukoht või tegevuskoht” registrisse kantud asukohale või tegevuskohtale, kus võetakse vastu ettevõtja olulised otsused ja kus on juhatuse asukoht.

Põhimääruse artikli 13 lõike 1 kohaldamisel kohaldatakse kahes või enamis liikmesriigis reisijate- või kaubaveoteenuseid osutavate lennumeeskonna või salongipersonali töövõtjast liikmete suhtes selle riigi õigusakte, kus asub nõukogu 16. detsembri 1991. aasta määruse (EMÜ) nr 3922/91 (tehniliste nõuete ja haldusprotseduuride kooskõlastamise kohta tsiviillennunduses) (*) III lisa kohaselt määratletud põhibaas.

5b. Põhimääruse artikli 13 alusel kohaldatava õiguse kindlaksmääramisel ei võeta arvesse väikese mõjuga tegevusi. Rakendusmääruse artiklit 16 kohaldatakse kõigil käesoleva artikli kohastel juhtudel.

(*) EÜT L 373, 31.12.1991, lk 4.”

3) Artikli 15 lõike 1 teine lause asendatakse järgmisega:

„Nimetatud asutus väljastab asjaomasele isikule rakendusmääruse artikli 19 lõikes 2 osutatud tunnistuse ja muudab viivitamata kõnealuse isiku suhtes põhimääruse artikli 11 lõike 3 punkti b ja artikli 12 alusel kohaldatavaid õigusakte käsitleva teabe kättesaadavaks selle liikmesriigi pädeva võimuorgani nimetatud asutusele, kus tegevus toimub.”

4) Artikli 54 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Põhimääruse artikli 62 lõike 3 kohaldamisel edastab selle liikmesriigi pädev asutus, mille õigusakte asjaomase isiku suhtes tema viimases töökohas või füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemisel kohaldati, elukohajärgsele asutusele viimase taotluse korral viivitamata kogu vajaliku teabe selliste töötushüvitiste arvutamiseks, mida on pädeva asutuse asukohaliikmesriigis võimalik saada, eelkõige saadud palga või kutsetegevusest saadud sissetuleku summa.”

5) Artiklit 55 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 1 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„1. Selleks et saada hüvitist põhimääruse artikli 64 või artikli 65a alusel, teavitab teise liikmesriiki suunduv töötaja isik pädevat asutust enne oma ärasõitu sellest ja taotleb temalt dokumendi, mis tõendab, et isikul on jätkuvalt õigus saada hüvitist põhimääruse artikli 64 lõike 1 punkti b alusel.”;

b) lisatakse järgmine lõige:

„7. Lõikeid 2–6 kohaldatakse *mutatis mutandis* põhimääruse artikli 65a lõikega 3 hõlmatud olukorra puhul.”

6) Artikli 56 lõiked 1 ja 2 asendatakse järgmisega:

„1. Kui töötu isik otsustab vastavalt põhimääruse artikli 65 lõikele 2 või artikli 65a lõikele 1 olla kättesaadav ka hüvitisi mittemaksa liikmesriigi tööhõivetalitustele, registreerides end seal töötajana, teavitab ta sellest hüvitisi maksva liikmesriigi asutust ja tööhõivetalitust.

Hüvitisi mittemaksa liikmesriigi tööhõivetalituste taotlusel saadavad hüvitisi maksva liikmesriigi tööhõivetalitused asjakohase teabe töötu isiku registreerimise ja tema töötajana registreerimise kohta.

2. Kui asjaomastes liikmesriikides kohaldatavate õigusaktide kohaselt nõutakse töötult isikult teatavate kohustuste täitmist ja/või töö otsimist, on ülimuslikud hüvitisi andvas liikmesriigis nõutavad kohustused ja/või töö otsimise nõue.

Kui töötu isik ei täida kõiki kohustusi ja/või töö otsimise nõuet selles liikmesriigis, mis hüvitisi ei anna, ei mõjuta see teises liikmesriigis antavaid hüvitisi.”

Artikkel 3

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg, 22. mai 2012

Euroopa Parlamendi nimel
president
M. SCHULZ

Nõukogu nimel
eesistuja
N. WAMMEN

LISA

Määrust (EÜ) nr 883/2004 muudetakse järgmiselt.

1) X lisa muudetakse järgmiselt:

a) jaos „MADALMAAD” asendatakse punkt a järgmisega:

„a) 24. aprilli 1997. aasta puuetega noorte töö- ja tööhõivetoetuse seadus (Wet Wajong);

b) jaos „ÜHENDKUNINGRIIK”:

i) punkt c jäetakse välja;

ii) lisatakse järgmine punkt:

„e) Sissetulekuga seotud töövõimetustoetus (2007. aasta hoolekandesüsteemi reformi seadus ja Põhja-Iirimaa 2007. aasta hoolekandesüsteemi reformi seadus).”

2) XI lisa muudetakse järgmiselt:

a) jaos „SAKSAMAA” asendatakse punkt 2 järgmisega:

„2. Olenemata käesoleva määruse artikli 5 lõikest a ja sotsiaalkindlustuskoodeksi (*Sozialgesetzbuch*) VI köite artiklist 7 on isikul, kellel on teises liikmesriigis kohustuslik kindlustus või kes saab teise liikmesriigi õigusaktide kohaselt vanaduspensionit, õigus liituda Saksamaa vabatahtliku kindlustuskeemiga.”;

b) jaos „PRANTSUSMAA” jäetakse välja punkt 1;

c) jagu „MADALMAAD” muudetakse järgmiselt:

i) punktis „1. Ravikindlustus” jäetakse välja alapunkt g;

ii) lisatakse järgmine alapunkt:

„h) Käesoleva määruse artikli 18 lõike 1 kohaldamisel on käesoleva lisa punkti 1 alapunkti a punktis ii osutatud isikutel, kes viibivad ajutiselt Madalmaades, õigus saada mitterahalisi hüvitisi vastavalt poliisile, mida kindlustatud isikul on Madalmaades võimalik saada viibimiskohajärgsest asutusest vastavalt ravikindlustusseaduse (*Zorgverzekeringswet*) artikli 11 lõigetele 1, 2 ja 3 ning artikli 19 lõikele 1, samuti eriravikulused käsitlevas üldseaduses (*Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten*) sätestatud mitterahalisi hüvitisi.”;

iii) punkti 2 muudetakse järgmiselt:

a) alapunktis a asendatakse sissejuhatavas lauses „Madalmaade üldise vanaduskindlustuse seaduse” sõnadega „Üldise vanaduspensionit seaduse”;

b) alapunkti b esimeses lõigus asendatakse sõnad „nimetatud õigusaktide” sõnadega „eelnimetatud õigusaktide”;

c) alapunkti g teises lõigus asendatakse „Madalmaade toitja ülalpidamisel olnud isikute üldkindlustuse seaduse” fraasiga „toitja kaotust käsitleva üldseaduse”;

iv) punkti 3 muudetakse järgmiselt:

- a) sissejuhatavas lauses asendatakse „Madalmaade toitja ülalpidamisel olnud isikute üldkindlustuse seaduse” fraasiga „Toitja kaotust käsitleva üldseaduse”;
- b) alapunkti d esimeses lõigus asendatakse sõnad „nimetatud õigusaktide” sõnadega „eelnimetatud õigusaktide”;

v) punkti 4 muudetakse järgmiselt:

- a) alapunkti a punkti i esimeses taandes asendatakse sõna „töövõimetusseadusele” sõnadega „invaliidsuskindlustuse seadusele”;
 - b) alapunkti a punktis ii asendatakse sõnad „füüsilisest isikust ettevõtjate töövõimetusseadusele” sõnadega „füüsilisest isikust ettevõtjate invaliidsushüvitiste seadusele”.
-